

5.lekcija.

Indijas budisma filozofija un prakse.

Doktrīnas analītiski-diskursīvā analīze:
abhidharma.

Filozofija un soterioloģija.

Prakse: psihotehnika
(analītiskā meditācija, kontemplācija,
koncentrācija, apzinātība, vizualizācija,
tekstu rečitācija).

Pradṣṇāpāramitā (Prajñāpāramitā)

Mādhjamaka (Mādhyamaka)

Jogačāra (Yogācāra)

Jogačāra-Svatantrika-Mādhjamaka
(Yogācāra-Svatantrika-Mādhyamaka)

Tathāgatagarbha

Vidus ceļš (*madhyamapratipat*)

Madhyamaka

Mādhyamika

Pastāvības galējība (*śāśvatānta*)

Izcināšanas galējība (*ucchedantā*)



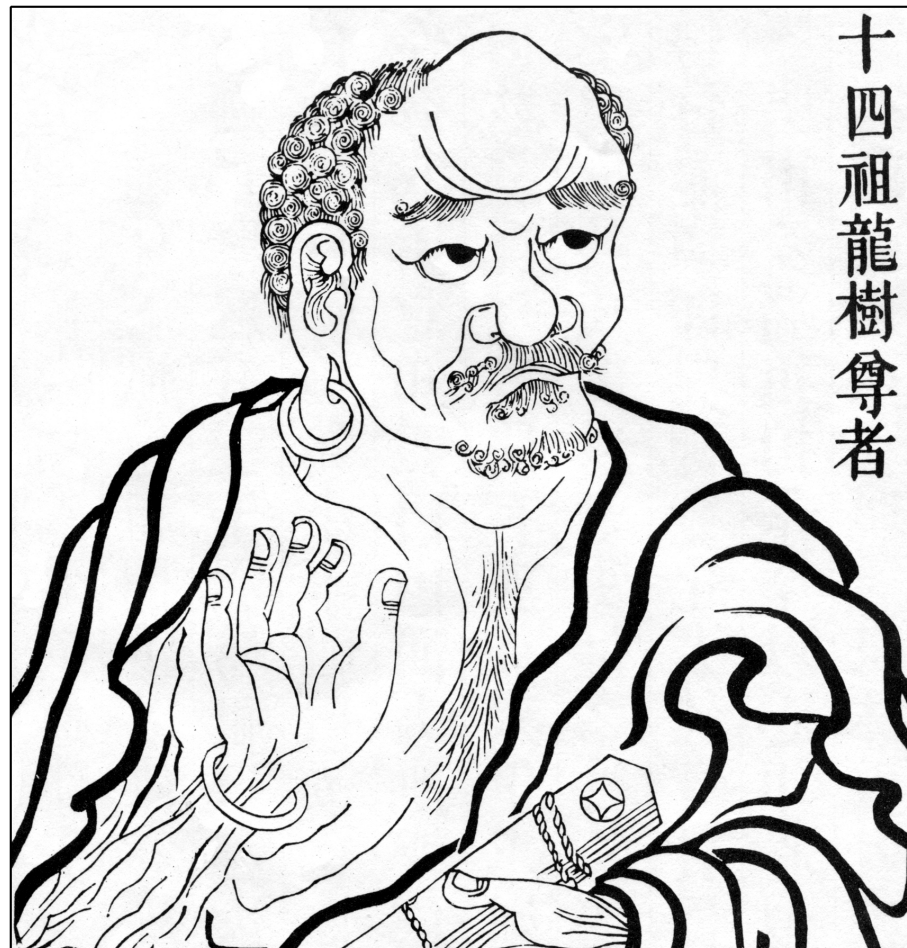
Nāgārdžuna (2.gs.)
(Nāgārjuna)

“Mūlamadhyamaka
kārikā”

“Mādhyamakaśāstra”

Ārjadeva (Āryadeva)
(apt. 170 - 270)

“Catuhśataka”



十四祖龍樹尊者

Realitātes iedaba: tukšums (*śūnyatā*)

Pašiedabas trūkums (*niḥsvabhāva*)

Patiesā eksistence (*svabhāva*)

Tukšums un pakārtotā izcelsme

Negatīvā dialektika

śūnyavāda=nihilisms

Divas patiesības (*satyadvaya*)

Galīgā pattiesība (*paramārthasatya*)

Konvencionālā patiesība (*saṃvṛtsatya*)

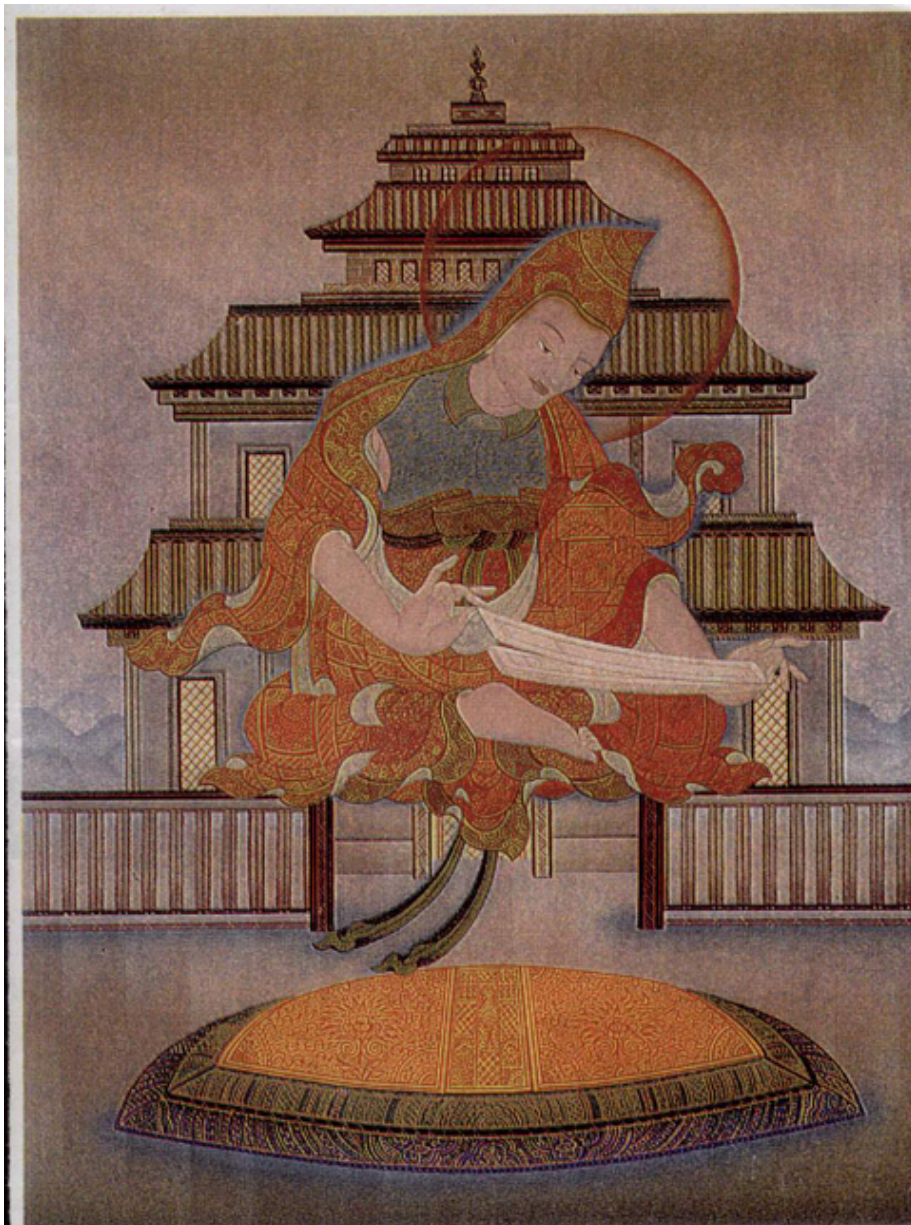
“Konsekvenciālistu ” (prāsaņģika) virziens

“Rezultējoši secinājumi, kas izriet no
oponenta pozīcijas”

Argumentācijas metode:
reductio ad absurdum

Budapālita (Buddhapālita) (470-540)
“Mūla-madhyamaka-vṛtti”

Čandrakīrti (Candrakīrti) (600-650)
“Prasannapadā” “Skaidrie vārdi”
“Madhyamakāvatāra”
“Ieeja vidusceļā”



Šāntideva
(Śāntideva) (685-763)

“Bodhicaryāvatāra”
“Bodhisatvas dzīves
ceļvedis”

“atmošanās prāts”
bodhicitta

“Autonomistu” (svātantriķa) virziens

Standarta silloģisms *svatantra*

Bhāvaviveka (apt .490-570)

“Prajñāpradīpa”

“Gudrības lukturis”

Dignāga (apt.480-540)

“Pramāṇa-samuccaya”

“Pamatotu zināšanu krājums”

Hetuvidjā (Hetuvidyā) – budisma loģikas skola

Izziņas teorija, loģika un dialektika, debašu metodes

Divi zināšanu *pramāṇa* veidi:

tiešā uztvere *pratyakṣa* (maņu uztvere)

slēdziens *anumāṇa* (racionalitāte/loģika)

(kanoniskie teksti, kā autoritāte *āptāgama*)

Siloģisms *prayoga*

Dharmakīrti (apt. 600-670)
“Pramāṇa-vārttika”
“Pamatoto zināšanu komentārs”

Divi saprašanas objekti:
izteiktie, skaidrie (*abhimukhī*)
apslēptie (*parokṣa*)
(smalkā nepastāvība, pārdzimšana,
atbrīvošanās)
“ļoti apslēpti” (*atyantaparokṣa*)
(*karman* rezultāti)



Šāntarakṣita (Śāntarakṣita) (725-788)

“Madhyamaka-alamkāra”

“Vidusceļa rotājums”

Trisong Detsen (vald. 755-797)

Samyé klosteris (apt. 755)

Padmasambhava

Kamalaśīla (740-795)

Jogačāras-Madhjamakas sintēze

Jogačāra “Jogas prakse”
Vidžņanavāda (*Vijñānavāda*)
“Apziņas ceļš”
Vidžņaptimātratā (*Vijñāptimātratā*)
“Tikai attēlojums”
“Tikai prāts” Čitta-mātra (*Citta-mātra*)

Budistu ideālisms

Epistemoloģija

Ontoloģija

Vijñapti-mātra: tikai reprezentācija

Objekti nepastāv neatkarīgi no tos uztverošās
apziņas

Apziņa konstruē uztvertos objektus

Apziņas plūsma *cittasantāna*

Intencionalitāte

Prāta iedaba un realitātes iedaba.

Astoņi apziņas (*vijñāna*) tipi

Sešas apziņas: redzes, dzirdes, ožas,
garšas, taustes, mentālā;

“piesārņotais prāts” (*kliṣṭa-manas*)

“apziņa krātuve” (*ālaya-vijñāna*)

Iedīgli/potencialitātes *bīja*
Iespaids/nospiedums *vāsanā*
Rīcība *karman*

Nospiedumi nosaka uztveri
Ikdienas mentālos procesus raksturo
subjekta un objekta nošķīrums:
grāhya-grāhaka vikalpa

Kļūdaina iztēlošanās *abhūta-parikalpa*
Relatīvs-atkarīgs *paratantra*
Pašiedaba *svabhāva*

Nošķīrums, atdalīšana *vikalpa*

Mentālā apziņa

Vispārējā īpašība *sāmānya-lakṣaṇa*

Nominālas prāta konstrukcijas, kuru mēdījs ir attēls

Konceptuālās konstrukcijas *kalpanā*

Tiešā uztvere *pratyakṣa*

Nekonceptuāla realitātes tiešā uztvere

nirvikalpa

Trisvabhāva – trīs iedabas

Lietu iztēles konstrukcijas: *parikalpita*

Lietu relatīvā-atkarīgā iedaba - :

paratantra

Lietu pilnīgā iedaba: *parinispanna*

Pieci ceļi *pañca-mārga*

(1) Uzkrāšanas ceļš (*saṃbhāra-mārga*): moralitāte (*śīlā*), nopelni/labās īpašības (*punyā*), koncentrācija (*samādhi*).

(2) Sagatavošanās ceļš (*prayoga-mārga*): miera (*śamatha*) kultivācija; gudrības (*prajñā*) izkopšana, izmantojot mentālās koncentrācijas tehniku *vipaśyanā* (*pali vipassāna*).

(3) Redzēšanas ceļš (*darśana-mārga*): realitātes tiešā uztvere tās īstenajā formā - četras patiesības cildenajiem un tukšums (*śūnyatā*). Subjekta-objekta ne-dualitāte.

(4) Kultivācijas ceļš (*bhāvanā-mārga*): redzējuma padziļināšana, izmantojot psihotehnikas metodes, attīrot apziņu no vissmalkākajiem aptraipījumiem (*kleśa*).

(5) “Mācīšanās pārtraukšanas” ceļš (*aśaikṣa-mārga*) : arhatam vai budam līdzvērtīgs stāvoklis – atbrīvošanās (*vimokṣa*).

Jogačāras ideju avoti sūtrās

“Daśabhūmikā Sūtra”

“Desmit posmu sūtra”

“Laṅkāvatāra Sūtra”

Pasaule kā apziņas manifestācija

Apziņa kā vienīgā realitāte

“Saṁdhanirmocana Sūtra”

“Dziļākā noslēpuma skaidrojuma sūtra”

Asaṅga (apt. 320-390)

“Abhidharma-samuccaya”

“Abhidharmas krājums”

“Mahāyāna-saṃgraha”

“Mahajānas krājums”

“Yogācārabhūmi-śāstra”

“Traktāts par jogas prakses posmiem”



Vasubandhu (4.gs.)

“Seši rotājumi” *gjen druk*
(Nāgārjuna, Āryadeva, Asanga,
Dignāga, Dharmakīrti)

“Abhidharma-kośa”
“Abhidharmas dārgumu krātuve”

“Abhidharma-kośa-bhāṣya”

二十二祖婆修盤頭尊者



Sthiramati (475-555)

Dignāga (apt.480-540)

Dharmapāla (530-561)

Nālandā klosteris-universitāte
(5.gs. - 1192)



Author: Arunava de Sarkar. This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported license.

Thatāgatagarbha

“tahāgatas dzemde”, “tahāgatas esence”

- “Tathāgatagarbha Sūtra”

- “Śrīmālādevī Siṃhanāda Sūtra”

“Valdnieces Śrīmālā lauvas rēciena sūtra ”

- “Mahāparinirvāṇa Sūtra”

- “Laṅkāvatāra Sūtra”

- “Ratnagotravibhāga”

Budas daba *Buddhadhātu*

“Mahāparinirvāṇa Sūtra”

fośjin 佛性

Prāta skaidrā (burt. “spīdošā; mirdzošā”)
iedaba

Neaptraipītā apziņa *amalavijñāna*